



dekorativna

glasilo delovne organizacije dekorativne ljubljana št. XII/XVI december 1979



*Vsem delavcem Dekorativne
želimo v letu 1980
mного uspeha pri delu,
zdravja in osebnega zadovoljstva*



Novemu letu naproti

Samo še nekaj dni nas loči od konca leta. Poslovni rezultati bodo ugodni, kar dokazuje, da smo programe našega delovanja za leto 1979 pravilno načrtovali. Ponovno se je potrdila dobra koncepcija, da med letom z vso prizadevnostjo izpolnjujemo sprejete obveze ob istočasni celoletni pripravi predlogov za načrtovanje dela za naslednje leto. Letošnji deseti zlati ključ, ki smo ga prejeli za kolekcijo naših tkanin, ki jih bomo izdelali v letu 1980, je toliko pomembnejši, ker smo ga prejeli v jubilejnim letu slavlja mnogih važnih obletnic in prazniku jubileja 60-letnice naše DO. Poseben pomen ima priznanje naši DO Red dela z rdečo zástavo, priznanje tovariša TITA za dosedanje dosež-

ke, ki so pomembni za napredek države.

Vsa ta priznanja, ki pripadajo vsem, ki družujejo delo v naši DO, so nam v ponos, istočasno pa nas obvezujejo, da bomo tudi v nadalje preudarno in zavzeto kar najbolje načrtovali vsa področja našega delovanja s še večjim poudarkom tistim področjem širšega družbenega pomena, ki ovirajo hitrejšo stabilizacijo naše družbe.

Izvoz naših tkanin je zadovoljiv in realizacija bo bistveno presešla načrtovane cilje, vendar bomo morali tudi v bodoče z veliko intenzivnostjo organizirati vse moči, da se bo še povečal.

Povečati se bo moral tudi zaradi vse večje zasičenosti na-

šega programa na domačem trgu. Od prejšnjih 16 milijonov metrov so kapacitete narastle na 26 milijonov metrov. Kljub temu dejstvu moramo z optimizmom gledati v bodočnost, ko bo poslovanje vedno bolj potekalo po osnovnih zakonih ekonomike. Kdor bo proizvajal lepše, ceneje, kvalitetnejše, ob solidnem poslovnem povezovanju s partnerji in s pravočasnimi roki dobav, bo imel prednost pred ostalimi. Prepričan sem, da nas lojalna konkurenca lahko samo spodbuja k boljšemu delu.

Tudi v bodoče bo kot doslej za dobro poslovanje odločujoč faktor človek. Kadrom in posebno razvoju bo potrebno posvetiti vso skrb.

Ko govorimo o ekonomičnosti poslovanja, ne smemo mimo akcije o varčevanju z energijo, surovinami, transportom itd. Tega področja se že dolgo lotevamo in dosegli smo dobre rezultate, ki pa bodo še boljši, ko bomo v celoti realizirali že po-

stavljene cilje. Iskati moramo nove vire in teh ni malo. V to akcijo se lahko in se moramo vključiti vsi, prav vsi od prvega do zadnjega delavca.

Ko tako uspešno zaključujemo poslovno leto, se vsem najiskreneje zahvaljujem za sodelovanje ter priporočam, da bi tudi v bodoče naši napori rodili sadove.

Ob tem podčrtujem tudi učinkovitost delovanja družbenopolitičnih dejavnikov tako v Ljubljani kot v Laškem, ki so mnogo pripomogli pri realizaciji tako delovnih, kot družbenopolitičnih dejavnosti, ter smo s takim delom zopet napravili korak naprej na področju samouprave, ki jo gojimo po programih, začrtanih v ustavi in zakonu o združenem delu.

Vsem delovnim ljudem, združenim v DO Dekorativna, želim v novem letu 1980 mnogo zdravja, sreče in zadovoljstva na poti k novim uspehom.

Janez Nebec

Izvleček iz proizvodnega temeljnega plana za prihodnje leto

PREDLOG za samoupravne organe

I. OSNOVNA IZHODIŠČA ZA TEMELJNI PLAN V L. 1980 SO:

1. Obdržati proizvodnjo tkanin — pletenin na ravni l. 1979 v asortimentu, ki je še rentabilen.

2. Dvigniti kvaliteto standardnih proizvodov in uvesti v proizvodnjo nove, na eni strani masovne proizvode s čim racionalnejšim tehnološkim postopkom, na drugi strani pa zelo strokovno in kvalitetno zahtevane tkanine, ki jim konkurenca ne bi bila hitro kos.

3. Z boljšim načrtovanjem in koordiniranjem naročil ter obstoječih zmogljivosti kvalitetnejše in solidnejše postreči našim kupcem v rokih in količinah (s tem v zvezi pa tudi strokovno izpopolniti skladiščenje in odpremo gotovih izdelkov).

4. Ob uvedbi nove tehnologije — pletenih plišev zmanjšati ročno delo v tkalnici kot osnovnemu obratu.

5. Z vnaprej predvidenim delovnim koledarjem čim bolj racionalno izrabiti delovni čas.

6. S prodajo na tujem tržišču nadaljevati s prodornostjo in še boljšimi rezultati kot v l. 1979, nabavo na tujem tržišču pa omejiti samo na tiste materiale, ki jih doma ni mogoče kupiti.

II. KOLIČINSKI IN VREDNOSTNI OBSEG PROIZVODNJE

GOTOVA TKANINA	t. m.	m ²	Vrednost v 000 din po P. C. neto	
— ploske tkanine	2.944.000	4.075.000	379.000	
— pliš tkanine	2.904.000	3.936.000	484.000	
— zankasta pletenina	424.000	635.000	65.000	
— pliš pletenina	501.000	801.000	80.000	
SKUPAJ	6.773.000	9.447.000	1.008.000	873.700
Indeks/ocenj. izvrš. 1979	92	96	107	

SUROVA TKANINA	t. m.	m ²
— ploske tkanine	3.034.000	4.194.000
— pliš tkanine	3.034.000	4.114.000
— zankasta pletenina	446.000	667.000
— pliš pletenina	522.000	835.000
SKUPAJ:	7.036.000	9.810.000

Planiran obseg proizvodnje je celo pod ravni l. 1979. Količina ploskih tkanin se ne spreminja, zmanjšuje se količina pliš tkanin, vendar na račun nove kvalitete pliš pletenine, povečuje se tudi količina zankaste pletenine.

Proizvodnja surove tkanine je za ustrezen odstotek skrcenja pri obdelavi ter odrezov pri adjustiranju večja.

III. IZKORIŠČANJE STROJNIH KAPACITET

Gornji obseg proizvodnje temelji na naslednjem koriščenju zmogljivosti statev oz. pletilnih strojev.

Stroji:

SMIT-SOMET	41	— 2 izmeni
GÜNNE	20	— 2 izmeni
	48	— 3 izmene
K. MAYER-Raschel	4	— 2 izmeni
	1	— 2 izmeni 10 mesecev
K. MAYER	4	— 2 izmeni 10 mesecev

Stroji za predpripravo, barvanje ter stroji za poobdelavo oz. faze, kjer se opravlja ročno delo, bodo za ta obseg proizvodnje obratovale takole:

— Križno previjanje, previjanje na rakete	— 2 izmeni
— sukanje	— 3 izmene
— snovanje	— 2, 3 izmene
— barvanje preje	— 3 izmene

— prevzem surovih tkanin	—	2, delno 3 izm.
— popraviljanje tkanin	—	2 izmeni
— barvanje tkanin	—	2 izmeni
— obdelava — linijsko	—	3 izmene
— posamično	—	2, 3 izmene
— raztezanje, sušenje apretiranje tkanin	—	2, 3 izmene
— adjustiranje	—	3 izmene
— konfekcija, ročno tkanje	—	1 izmena

Glede na obratovanje v l. 1979 se zmanjšuje nočna izmena na pliš Günne strojih, pri prevzemu surovih tkanin, barvanju tkanin ter na fazi raztezanja, sušenja in apretiranja.

Z ozirom na trenutno veliko povpraševanje po ploskih tkanih se moramo pripraviti na eventualno uvedbo nočne izmene v SMIT-SOMET tkalnici ob istočasnem zmanjšanju nočne na Günne pliš strojih.

IV. PLAN DELOVNIH DNI

Delovni koledar obsega:

253 delovnih dni (od teh je 15 del. sobot — 14 plačanih, 1 solidarnostna)

275 plačanih dni — 252 — delovnih dni
14 — kolektivni letni dopust
9 — prazniki

Termini za večja vzdrževalna dela in letni popis premoženja:

— 4 koledarski dnevi 1.— 4. maj
— 3 koledarski dnevi 29. 11.—1. 12.
— 5 koledarskih dni 27.—31. december

Kolektivni letni dopust:
21. julija do 8. avgusta

V. PLAN PRODAJE — PLAN REALIZACIJE

Celotna proizvodnja je namenjena prodaji, zato se bo med letom potrebno z asortimentom iz kolekcije za l. 1980 in novimi proizvodi prilagoditi potrebam in zahtevam trga, seveda s čim bolj racionalnimi postopki in kordiniranjem želja in proizvodnih možnosti.

Od načrtovanega obsega proizvodnje je predvidena prodaja na tujem tržišču s 15 % deležem, prodaja na domačem tržišču s 85 % deležem.

V predvideni realizaciji prodanih proizvodov v višini — din 873.700.000

pa obsega izvozna realizacija 12 % delež
domača realizacija pa 88 % delež

VI. POTREBA OSNOVNIH, POMOŽNIH SREDSTEV IN BARVIL TER EMBALAŽE

Za načrtovani proizvodni obseg in asortiment bo potrebno nabaviti:

OSNOVNA SUROVINA — PREJA

4.383 t v vrednosti 440.000.000 din

od tega iz TOZD PREDILNICA 1.013 t

POMOŽNA SREDSTVA IN BARVILA

EMBALAŽE

16.000.000 din

Od skupne potrebe preje bo potrebno 238 t v vrednosti din 36.932.000 uvoziti.

Z reševanjem kvalitetnejšega adjustiranja in embalaranja bo znesek za embalažo narastel. Višje stroške moramo reševati z večkratno uporabo nekaterih vrst embalaže, torej z organizacijo vračanja.

Z uspešno nabavo je mišljena tudi ustrezna kvaliteta in cena.

VII. KADROVSKI PLAN

Za načrtovano proizvodnjo je potrebna ustrezna zasedenost za opravljanje vseh potrebnih del in nalog. Iz kadrovskega plana sledi, da bo zaposlenost v

TOZD Surova tkanina	— 640 delavcev
TOZD Gotova tkanina	— 380 delavcev
TOZD Energetika in vzdrževanje	— 48 delavcev
DSSS	— 170 delavcev

SKUPAJ 1.238 delavcev

Z zmanjševanjem nočne izmene na prej omenjenih fazah bo v treh — torej tudi v nočni izmeni delalo še v:

TOZD Surova tkanina	— 140 žena
TOZD Gotova tkanina	— 64 žena
DSSS	— 14 žena

SKUPAJ — 218 žena proti 255 v l. 1979

VIII. FIZIČNA PRODUKTIVNOST

		Indeks/ocenj. izvrš. 1979
t. m/zaposlenega	5.470	93
m ² /zaposlenega	7.630	97

ing. Marjana Gregorčič

Določanje normativov po metodi v naprej določenih časov

Določanje časov izdelave in izračunavanje norm je zelo odgovorno delo. Potrebna je postavitev take norme, ki bo stimulirala k boljši produktivnosti dela. Na večjo produktivnost dela pa najbolj vpliva človek. Zato mora biti realni čas, tisti, ki je potreben za izvršitev neke naloge ob normalnih delovnih pogojih za povprečnega delavca in je odvisen od človeških sposobnosti in razpoložljivih proizvodnih sredstev. Istočasno nam norme služijo kot osnova za nagrajevanje delavcev po rezultatih dela.

Poznano nam je več načinov pridobivanja produktov za izračun norme. V naši delovni organizaciji je dosedaj norme postavljali normirec, ki je uporabljal za izračun norme statistične dejanske podatke oziroma dejanske podatke, ki jih je dobil s snemanjem na stroju. Ta

metoda je bila dobra, problem pa je v tem, da je ta metoda dolgotrajna. Mi pa želimo postaviti normo čim hitreje in čim bolj točno.

Po svetu pa tudi pri nas je že precej časa poznana metoda normiranja z vnaprej določenimi časi, vendar morajo zato obstajati določeni pogoji.

V naši delovni organizaciji smo pred leti uvedli na nekatere faze v pripravljalnici WF sistem, ki smo ga prilagodili našim potrebam, z WF smo dobili dober sistem dela. V pripravljalnici je bila po WF sistemu najbolj študijsko obdelana faza križnega previjanja. Na križnem previjanju so nam poznani standardni časi za posamezne operacije. Zato smo se odločili, da za to fazo pripravimo normiranje z metodo vnaprej določenih časov. Standardni čas vnaprej določen je tisti čas,

ki ga potrebuje povprečna delavka ob povprečnem tempu dela za določeno delovno operacijo (npr.: povprečna previjalka opravi menjavo We in prevezovanje na križni navitek v 11 sekundah). Da določimo nov normativ na križnem previjanju, moramo poznati matično številko materiala, težo polizdelka in ali se vozli delajo z vozlačem ali ročno. S temi osnovnimi podatki po izračunu, določimo številko posluževalnih vreten in hitrost previjanja. Pri tem izračunu je upoštevano delo na matičnem in navijalnem vretenu, odprava pretrgov, spremljanje navijanja, hoja med delom, priprava materiala, cevki itd. Za izračun norme moramo upoštevati še organizacijske izgube, čas za osebne potrebe in 15 % znižanje norme. Tako postavljena norma omogoča previjalki ob

normalnem tempu dela za našo delovno organizacijo dogovorjeno doseganje norm 115 %.

Lahko pa se zgodi, da tako določen normativ previjalke ne bodo mogle doseči. V tem primeru moramo poiskati vzrok nedoseganja. To preverjanje opravimo s snemanjem. Če smo ugotovili opravičen razlog za nedoseganje, predložimo komisiji za plan in normative zahtevo po znižanju norme.

Prednost metode vnaprej določenih časov je v tem, da so previjalke enako in primerno zaposlene ne glede na vrsto, obliko in težo materialov, kar omogoča večjo produktivnost dela.

To je samo kratek opis izračunavanja norme po metodi vnaprej določenih časov. Z modernjšo proizvodnjo, dobro organizacijo dela bomo morali uvajati tudi boljše metode za ugotavljanje delovne učinkovitosti, s tem pa tudi bolj pravično nagrajevanje po rezultatih dela.

Stane Istenič
Jadran Stevanovič

Finančni plan za leto 1980

V letu 1980 planiramo skupnega prihodka od realizacije gotovih proizvodov 930,706.000 din. Pri planu realizacije gotovih izdelkov smo planirali vrednost za januar, februar in marec po cenah iz decembra 1979 ter za april—december po povečanih cenah za 10 % v skladu s pričakovanim gibanjem cen tekstila v letu 1980. Poleg prihodkov iz naslova realizacije gotovih izdelkov planiramo še prihodek od realizacije surovin in odpadkov v višini 10,000.000 din prihodkov od izvršenih uslug zunanjim partnerjem 1,500.000 din ter drugih prihodkov 3,500.000 din tako torej planiramo celotnega prihodka za TOZD »Surova tkanina« in TOZD »Gotova tkanina« 945,705.000 din.

V okviru DO bodo po planu za leto 1980 veljali medsebojni dohodkovni odnosi ter principi združevanja dela in sredstev, kakor so opredeljena v veljavnih sporazumih in pravilnikih. TOZD »Surova tkanina« in »Gotova tkanina«, ki opravljata vso fazno proizvodnjo na skupnem proizvodu, bosta pridobivala celotni prihodek na osnovi deleža pri skupnem prihodu. Merilo za odmero deleža so vsa porabljena sredstva ter amortizacija, ki je bila potrebna za proizvodnjo skupnega proizvoda, višina obveznosti iz dohodka ter vrednost vloženega živega dela v skupni proizvod.

Na osnovi gornjega principa je določena udeležba na skupnem prihodu za čas januar, februar in marec, in sicer:

TOZD »Surova tkanina«	81 %
TOZD »Gotova tkanina«	19 %

ter za čas april—december (v katerem načrtujemo pričakovano podražitev osnovnih, tekstilnih surovin za 18 %) v sorazmerju, in sicer:

TOZD »Surova tkanina«	82 %
TOZD »Gotova tkanina«	18 %

Na osnovi gornjega merila znaša skupni delež na skupnem prihodu, pridobljenem z realizacijo skupnih proizvodov za

TOZD »Surova tkanina«	760,142.000 din
TOZD »Gotova tkanina«	170,563.000 din

Skupaj z drugimi viri celotnega prihodka znaša torej skupni planirani celotni prihodek za

TOZD »Surova tkanina«	773,142.000 din
TOZD »Gotova tkanina«	172,563.000 din

Za TOZD »Energetika in vzdrževanje« načrtujemo vrednost realizacije storitev znotraj DO 25,600.000 din, realizacije storitev zunaj DO 100.000 din ter realizacije izdelane investicijske opreme 4,000.000 din. Celotni prihodek je za TOZD »Energetika in vzdrževanje« načrtovan v višini 29,700.000 din.

TOZD Predilnica, Laško načrtuje realizacijo proizvodnje preje v vrednosti 98,448.000 din ter realizacije storitev 6,552.000 din. Celotni prihodek TOZD Predilnica, Laško je načrtovan v višini 105,000.000 din.

TOZD »Energetika in vzdrževanje« in »Predilnica« Laško pridobivata celotni prihodek na principu prodaje svojih proizvodov in uslug v okviru DO in izven nje.

Po planu dohodka in njegove delitve načrtujemo za leto 1980 po posameznih TOZD naslednje vrednosti:

Elementi	TOZD A	TOZD B	TOZD C	Predilnica
dohodek	189,542.000	104,713.000	15,561.000	44,730.000
del doh. za DSSS	20,160.000	20,160.000	2,150.000	—
druge obvez. iz doh.	35,000.000	20,000.000	2,300.000	8,360.000
čisti doh.	134,382.000	64,553.000	11,111.000	32,680.000
bruto OD	87,000.000	41,300.000	8,300.000	27,130.000
stan. prisp.	8,000.000	3,700.000	750.000	1,628.000
sklad SP	8,000.000	5,000.000	500.000	2,600.000
rez. sklad	4,500.000	2,500.000	350.000	1,120.000
posl. sklad	26,882.000	12,053.000	1,211.000	200.000
amortizacija nad predp. stop.	—	—	—	3,690.000

Skupni načrtovani dohodek vseh 4 TOZD znaša 354,546.000 dinarjev. Po dinamiki plana realizacije gotovih proizvodov je načrt dohodka po kvartalnih naslednji:

I.—III.	25,5 % realizacije	90,409.230 din dohodka
I.—VI.	52,5 % realizacije	186,136.650 din dohodka
I.—IX.	73,5 % realizacije	260,591.310 din dohodka
I.—XII.	100 % realizacije	354,546.000 din dohodka

Načrtovana produktivnost dela

Produktivnost, merjena v doseženem dohodku na zaposlenega delavca je načrtovana kumulativno po kvartalnih naslednje:

I.—III.	61.087
I.—VI.	125.768
I.—IX.	176.075
I.—XII.	239.558

Načrtovana ekonomičnost

Ekonomičnost, merjena v doseženem dohodku na porabljenega sredstva. Za leto 1980 znaša na skupni načrtovani dohodek vseh 4 TOZD ter na načrtovana porabljenega sredstva TOZD A in B, stopnja ekonomičnosti 0,54, kar pomeni, da bo na vsak porabljeni dinar poslovnih stroškov in amortizacije doseženo 0,54 din dohodka.

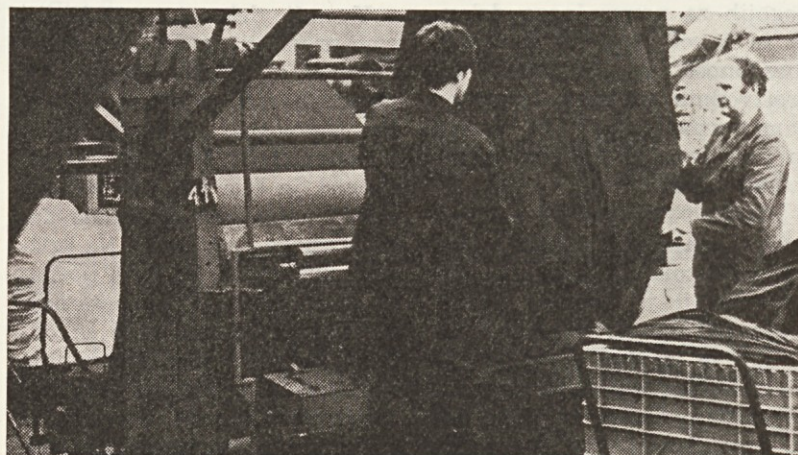
Za leto 1980 načrtujemo povišanje OD v primerjavi na realizirane v letu 1979 za 10 %. Načrtovano povišanje OD ima svojo osnovo v planiranem dohodku za leto 1980, ki je v primerjavi na oceno doseženega dohodka v letu 1979 za naslednje odstotke višji:

TOZD	Ocena dohodka 79	Plan dohodka 80	%
Surova tkanina	173,000.000	189,500.000	110
Gotova tkanina	96,000.000	104,713.000	109
Energetika in vzdrževanje	13,000.000	15,500.000	119
Predilnica, Laško	41,000.000	44,700.000	109

Na osnovi sprejetih družbenih planov ter resolucije o družbenoekonomskih odnosih poslovanja in dela v letu 1980 pričakujemo, da bodo pogoji dela v primerjavi na leto 1979 mnogo težji in da bo potrebno za dosego vseh planiranih elementov skupnega poslovnega rezultata mnogo truda, predvsem pa načrtnega in ekonomičnejšega dela. Na področju možnosti finansiranja poslovnega procesa pričakujemo zaradi naraščanja nelikvidnosti, tj. medsebojnih zadolžitev dodatne težave, zato bo nujno nenehno spremljati plan ter pri nabavi vseh materialov, ki zahtevajo angažiranje obratnih sredstev zasledovati cilj, da bodo zaloge optimalne, predvsem je potrebno s točnejšimi in pravočasnimi naročili ter na osnovi razpoložljivih kapacitet izdelovati še kvalitetnejše mesečne operativne plane, da bi bila zaloge polizdelanih materialov in tkanin čim manjša, predvsem pa zaloge gotovih tkanin optimalno odvisne od obsega količinske proizvodnje.

S planom realizacije za leto 1980 se obvezujemo, da bomo realizirali v celoti vrednost izgotovljene proizvodnje, to pa pomeni veliko zadolžitev ter zahteva optimalno načrtovanje vseh poslovnih procesov.

Franc Kragelj



Kakovost našega blaga — in mi

Tekstilna industrija se loči od mnogih industrijskih panog tudi po ocenjevanju blaga. V ostalih industrijskih panogah izdelke pretežno ocenjujejo kot kakovostne, vse ostalo je izmet. Tekstilna industrija pa pozna tudi izdelke nižjih kakovostnih skupin, ki jih določajo slabše karakteristike kakovosti izdelkov. To velja za metražo blaga in konfekcijske izdelke, naj bo perilo, nogavice ali gornja oblačila, kakor tudi za vse ostale konfekcionirane izdelke kot so prti, pregrinjala, zavese itd. Tako blago se označuje, kot pravimo, v klase (npr. II., III. klasa) ali razrede (II A, II B, III A itd.). Po novem standardu, ki je v veljavi od sredine leta 1979, pa mora biti na obesni etiketi oznaka »blago z napakami« — višina %, ki določa, za koliko odstotkov je zmanjšana uporabna vrednost izdelka. Ni nujno, da ta odstotek pove tudi popust pri ceni, vendar je običajno tudi %, ki označuje tudi to vrsto popusta. Ta isti standard tudi določa, v kakšnih okvirih se morajo gibati vrednosti fizikalnih lastnosti določenega izdelka in za koliko je dovoljeno odstopanje od zahtevanih oziroma nazivnih vrednosti. Nazivna vrednost je tista, ki je označena na obesnem listku. Naj naštejemo nekaj karakteristik, ki zmanjšujejo uporabno vrednost izdelka, zaradi česar moramo izdelek označiti »izdelek z napakami«:

— večja dimenzija odstopanja, npr. ožje blago od predpisane ali deklarirane širine;

— vidne neenakomernosti (zaradi neenakomernosti preje, barvanja, tkanja, apretiranja ali končnih obdelav itd.);

— večje število napak od standarda določenih ali s posebnim dogovorom predpisanih (standard dopušča za regularno blago največ eno napako na 6 m).

Našteli smo le najbolj česte vzroke, zaradi katerih moramo ocenjevati tako blago s popustom, je pa še več vzrokov, ki se tudi pojavljajo. Naj naštejemo nekatere: odstopanje od teže, odstopanje od barvnih obstojnosti itd.

Regularnim tkaninam dajemo zaradi napak, ki jih vsebujejo (vendar ne več, kot dopušča standard), dolžinske bonifikacije od 10 cm naprej, glede na velikost, dolžino in pozicijo

napake (ali je v sredini ali ob kraju kosa).

Zaradi popustov in bonifikacij izgubimo letno veliko denarja. Vsota denarja, izgubljenega zaradi popustov, je v zadnjem času enaka vsoti, izgubljeni zaradi bonifikacij. To sorazmerje je značilno za leto 1978 in zato lahko ocenjujemo, da je v naših tkaninah preveč malih napak. Prejšnja leta so bile izgube zaradi bonifikacij vedno manjše od izgub zaradi popustov. **Če hočemo tako stanje popraviti in to je osnovna dolžnost vsakega zaposlenega, moramo** v celotnem tehnološkem postopku vključno z nabavo preje **napraviti vse**, da bo preja čimboljša, **da bomo** vsi pri svojih opravilih pri previjanju, snovanju, barvanju, tkanju, popravljanju in obdelovanju v apreturi, **bolj natančni kot doslej**. Vsak naj preanalizira svoje delo in ugotovi, kje dela napake. Verjetno bo ugotovil, da smo včasih delali bolje. Neopazno se disciplina dela in organizacija lastnega dela lahko poslabša. Temu vzporedno pa pada kakovost izdelkov, predvsem pa narašča število manjših napak. Te bi s pravilnim delom zelo zmanjšali, še posebno sedaj, ko imamo vsaj v tkalnici, pa tudi že v drugih oddelkih take stroje, ki so opremljeni z vsemi sodobnimi varovalkami, ki stroj ob pretrgih zaustavijo. Ni tu mesto, da bi konkretno naštevati nepravilnosti, ki povzročajo pretrge in s tem manjše napake v blagu. Tistim, ki tega ne vedo, bodo to morali povedati njihovi vodje od predelavk naprej. Nasploh je naloga strokovnega kadra, da privede delo posameznikov in delovanje strojev v tako stanje, ki bo v pogledu kakovosti zadovoljevalo zahtevam tržišča. Strokovne službe pa so odgovorne zagotoviti proizvodnim oddelkom prejo take kakovosti, da bo delo potekalo v normalnih pogojih.

Doslej smo omenjali le popuste zaradi napak v preji in tehnološkem postopku ter v zvezi s tem tudi izgube zaradi bonifikacij. Ni pa to vse. Velike izgube lahko nastanejo tudi zaradi reklamacij naših odjemalcev. Naš izdelek, posebno pliš, zahteva pri adjustiranju, embalaranju, manipuliranju v skladišču in odpremi skrajno previdno delo. Pred-

vsem lahko pokvarimo z nepravilnim delom marsikateri kos pliša, ki pride do adjustirnice lepo izdelan. Vsi vemo, da je plišasta tkanina zelo občutljiva na odtise, ki nastanejo zaradi nepravilnega adjustiranja, manipuliranja s strani embalerjev in nepravilnega vlaganja v kartone. Dodatne gube in zmečkanine pa dobi še pri skladiščenju, če se nalagajo kartoni v prevelikem številu eden na drugega in zato popustijo stene spodnjih kartonov, se zmečkajo in stisnejo in s tem zmečkajo tudi balo blaga, ki se nahaja v takem kartonu. Vsi pa tudi vemo, da kartonov ne smemo postavljati pokonci, ker s tem zleze blago ob cevki navzdol tako, da nastanejo na bali nepopravljive gube.

Izgube zaradi našega slabega dela lahko nastanejo tudi na vseh fazah, kjer kose sestavljamo oziroma šivamo, pa potem režemo. Večkrat tudi izrezujemo večje napake. Tu in tam celotno balo blaga zaradi večjih nepravilnosti ocenimo, da ni za prodajo. Vse to so ostanki, katerih cena se obračunava na kilograme, pri čemer je razlika od lastne cene zelo velika.

V zadnji fazi pa tkaninam dajemo še komercialne popuste. Tu delimo vzroke za popuste v glavnem na:

— dodatni popust blaga, ki je bil že s strani službe za kontrolo kakovosti ocenjen s popustom, ker kupec dokaže, da s prvim popustom ne bi mogel kriti stroškov pri sebi v svoji proizvodnji. Običajno gre tu za neindustrijsko — ročno krojenje, ki zahteva več časa in ljudi za omenjeno porabo takega blaga — na primer za obrobne dele tapeciranja;

— dodatni popusti ali popusti na sicer regularno kakovost, kjer je artikel ostal od izvoza, pa na domačem trgu ni idoč;

— neidoči deseni, ki so ostali od raznih preizkusov ali novih vzorcev, ki kasneje niso prišli v ožji izbor za novo kolekcijo.

V obeh zadnjih primerih se popust določa po tem, ko kljub vsem naporom prodajne službe blaga ni možno prodati po regularni ceni in nas njegova prisotnost v skladišču že zelo bremeni in jemlje tudi potreben skladiščni prostor.

Iz vsega navedenega v tem sestavku naj vsak poišče sebe in presodi, koliko lahko prispe-

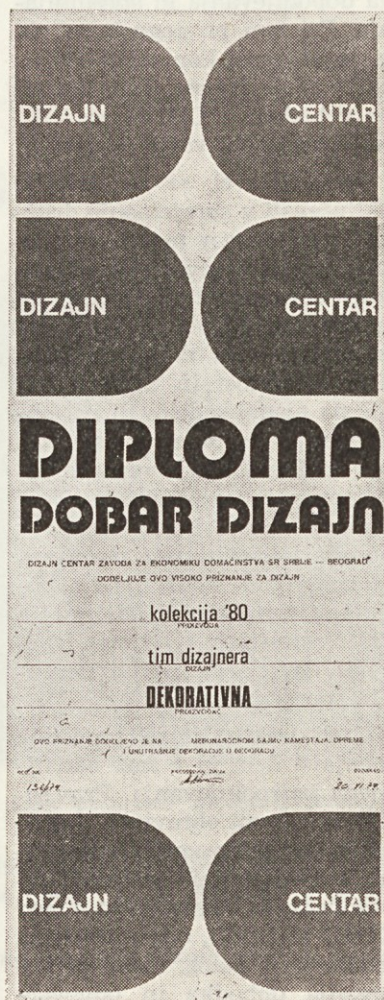
va s svojim strokovnim in natančnim delom, da bi stanje izboljšali. Zavedati se moramo, da imamo vsi od tega lahko velike koristi. Ne samo mi, predvsem naši kupci in potrošniki, kar smo pa mi vsi. Če bomo pri vse bolj ponavljajoči se konkurenci in težavah, ki se obetajo v gospodarstvu v prihodnjem letu, uspeli na vseh fazah še izboljšati naše delo ter s tem končni izdelek, lahko mirneje gledamo v prihodnost, ker nas potem te težave ne bodo v toliki meri prizadele. Zadovaljni bodo tudi naši odjemalci in s tem bo še porastel ugled naše delovne organizacije na domačem in tujem trgu. To si pa najbrž vsi želimo in zato pričakujemo, da bomo svojo dolžnost do sebe in družbe tudi izpolnili.

Bogdan Reisp

Zlati ključ — desetič

Na XVII. mednarodnem sejmu pohištva, opreme in notranje dekoracije, ki je bil od 16. novembra do 21. novembra v Beogradu, smo prejeli že deseti zlati ključ za kolekcijo 1980, priznanje Dizajn centra timu oblikovalcev ter nekaj drugih priznanj.

Z desetim zlatim ključem smo najvišje na lestvici delovnih organizacij po številu prejetih ključev, na kar smo prav gotovo lahko ponosni.



Volilne konference ZK

V prvi polovici novembra so komunisti Dekorativne opravili volilne konference, na katerih so ocenili svojo dejavnost v preteklih dveh letih.

Volilne konference so obravnavale naslednja vprašanja:

I. Ocena družbenopolitičnih in samoupravnih družbenoekonomskih razmer

Po sprejetju ZZD smo v TOZD in DSSS pričeli z uveljavljanjem določil tega zakona. Sprejeli smo vrsto Samoupravnih splošnih aktov, ter dopolnili že veljavne v skladu z določili tega zakona. Vsi samoupravni akti so bili posredovani v javno obravnavo, kjer je imel vsak delavec možnost sodelovanja pri oblikovanju vsebine interne zakonodaje.

V izkušnjah sprejemanja in izvajanja določil smo ugotovili, da so najvažnejša določila prilagojena naši praksi in odraz naših razmer. Pri tem seveda ugotavljamo tudi določene pomanjkljivosti in spremembe petih samoupravnih splošnih aktov. V sindikalnih skupinah je bilo predlaganih vrsta novih dopolnitev. Komunisti smo se aktivno vključevali v spremljanje izvajanja določil naših SSA in tudi v proces njihovega dopolnjevanja in spreminjanja. Pri tem pa pogrešamo, da bi se prav vsi komunisti vključili v to dejavnost. Zato bo treba v bodoče v OOKZ posvetiti temu področju večjo pozornost.

Naši delavci so se aktivno vključevali v sprejemanje družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Pravočasno smo obravnavali dogovore in sporazume, ki so nam jih posredovale širša družbena politična skupnost in SIS. Skoraj nič pa nismo sodelovali pri oblikovanju vsebine v osnutkih ter družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Tudi temu področju bomo morali v bodoče posvetiti vso pozornost in zagotoviti široko javno obravnavo in aktivno sodelovanje pri oblikovanju vsebine družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov.

Tudi uveljavljanje svobodne menjave dela je v fazi nadaljnjega izpopolnjevanja. Prav sedaj so v javni obravnavi dopolnitve samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in DSSS, odgovornost za izdelovanje nalog, način pridobivanja dohodka in odgovor-

nost za izpolnjevanje delovnih obveznosti.

Nagrajevanje po delu je v TOZD in DSSS primerno urejeno in naraščanje OD je skladno z rastjo produktivnosti dela. Na tem področju bo treba zlasti dopolnjevati obstoječa in uvajati nova merila za nagrajevanje po rezultatih dela.

V OOKZ smo spremljali tudi našo samoupravno organiziranost ter združevanje dela in sredstev. Ocenjujemo, da je naša samoupravna organiziranost dobra in da je bila pripojitev Volne Laško kot TOZD Predilnica Laško zelo uspešna samoupravna odločitev. Tudi v bodoče bomo morali proučevati možnosti za združevanje dela in sredstev v najširši družbenopolitični skupnosti.

Komunisti smo stalno spremljali rezultate gospodarjenja in smo se aktivno vključevali v stabilizacijska prizadevanja. Ocenjujemo, da smo dobro upravljali z družbenimi sredstvi in dosegli dobre poslovne rezultate.

To področje bo tudi v bodoče ena najvažnejših nalog in vsi komunisti bomo morali dosledno sodelovati pri pripravi naših planov in njihovem izvažanju. Zlasti bomo morali proučevati smotnost investicijskih vlaganj, zunanjetrgovinski menjavi ter zavestni delovni disciplini.

II. Ocena samoupravnega in delegatskega delovanja

1. Samoupravno odločanje

V samoupravne organe je vključeno večje število naših delavcev, ki so v enopolletnem mandatnem obdobju pridobili izkušnje in znanje za opravljanje teh funkcij.

Ugotavljamo, da so bile vse pomembnejše odločitve obravnavane in usklajene med vsemi delavci na sestankih sindikalnih skupin in nato sprejeti na referendumu. V bodoče bomo morali na referendumu sprejemati najvažnejše odločitve, nekatere, o katerih sedaj odločamo na referendumu, pa bo treba prenesti v pristojnosti delavskega sveta. Delavski svet je dal v javno obravnavo vse osnutke vseh pomembnejših odločitev in nato pripravil tudi predloge sklepov ter v okviru svojih pristojnosti tudi odločal.

Aktivno so sodelovali tudi izvršilni organi delavskega sveta, vendar je treba v prihodnje statusno urediti tudi odločanje

o sredstvih sklada skupne porabe in inventivni dejavnosti.

Več razprave in aktivnega sodelovanja je na sindikalnih skupinah, skoraj pa ni aktivnosti na zborih delavcev.

Neaktiven je tudi organ samoupravne delavske kontrole, ki bo moral bolj aktivno spremljati zakonitosti dela in poslovanja.

Predlogi za bodoče delo:

1. Zveza sindikatov in zveza komunistov morata bolj aktivno spremljati delo samoupravnih organov in dejavnost delegatov.

2. Organizirati je treba stalen sistem izobraževanja delegatov v samoupravnih organih.

3. Organ samoupravne delavske kontrole naj izdela program dela in aktivno obravnava področja iz svoje pristojnosti.

4. Krepiti je treba vlogo sindikalnih skupin, kot osnovne celice samoupravnega obveščanja, dogovarjanja in usklajevanja stališč.

2. Delegatsko delovanje

Delegacije v svojem mandatnem obdobju niso popolnoma odigrale svoje vloge v delegatskem sistemu. Zlasti opazamo naslednje pomanjkljivosti:

1. Skoraj ni dvosmernega komuniciranja, tj. povezave delegata s svojo volilno bazo.

2. Slabša se udeležba na sestankih delegacij.

3. Delegati ne preštudirajo delgatskega gradiva in zato skoraj ni lastnih stališč ali stališč delegatske baze.

4. Premalo je povratnih informacij o razpravi in sklepih skupščin družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Zato predlagamo, da v bodoče:

1. Zveza sindikatov in Zveza komunistov morata bolj aktivno spremljati in vzpodbujati delo delegacij.

2. Vsako gradivo naj obravnava najprej temeljna delegacija in nato konferenca delegacij.

3. Potrebna je večja povezanost pri obravnavi gradiva s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami.

4. Potrebno je organizirati stalen sistem izobraževanja delegatov.

5. Delegati naj sami bolj aktivno preštudirajo gradivo in po potrebi zahtevajo pomoč strokovnih služb.

6. Namesto združenih delegacij je potrebno oblikovati po-

sebne delegacije za samoupravne interesne skupnosti.

Aktivnost v družbenopolitičnih organizacijah

Osnovna organizacija ZSS je aktivno delovala. Tudi člani ZK v vodstvu te organizacije so dobro opravljali svoje naloge. Bolj aktivni bodo morali biti sindikalni poverjeniki, ki jih bo treba usposobiti za delo v sindikalnih skupinah. Slabša je aktivnost v osnovni organizaciji ZSMS in tudi delo komunistov v vodstvu OO ZSMS ni zadovoljivo. Komunisti moramo zahtevati odgovorno delo članov ZK v vodstvu organizacije ZSMS in spremljati njeno delovanje.

III. Kadrovska politika

Zveza komunistov je aktivno spremljala načela kadrovske politike pri kadrovanju v samoupravne organe, DPO ter za odgovorna dela in naloge. Manj pozornosti smo posvetili kadrovanju v delegacije in spremljanje aktivnosti komunistov v delegacijah, kar bo moralo biti v bodoče ena naših pomembnih nalog.

Kritično je bilo ocenjeno tudi delovanje vseh OOKZ in so v zadnjih dveh letih obravnavale naslednja vprašanja:

— ocena gospodarjenja ob periodičnih in zaključnih računih;

— osnutke samoupravnih splošnih aktov;

— delo družbenopolitičnih organizacij (OOZSS OOZSMS);

— aktivnost na področju LO in DSZ;

— kadrovanje za samoupravne organe, delegacije, DPO in odgovorna dela in naloge;

— uresničevanje določil Zakona o združenem delu;

— akcijski program za delovanje OOKZ;

— stanovanjska problematika;

— ocena dejavnosti OOKZ in njenih članov;

— zunanjepolitična dejavnost SFRJ;

— izvajanje sklepov OKZK in njenega komiteja;

— stabilizacijska prizadevanja;

— obravnava gradiva višjih partijskih forumov.

Udeležbe na sestankih so bile zadovoljive, vendar bodo morale OOKZ presoditi opravičenost vsakega izostanka. Nismo pa uveljavili drugih oblik delovanja komunistov kot so npr.:

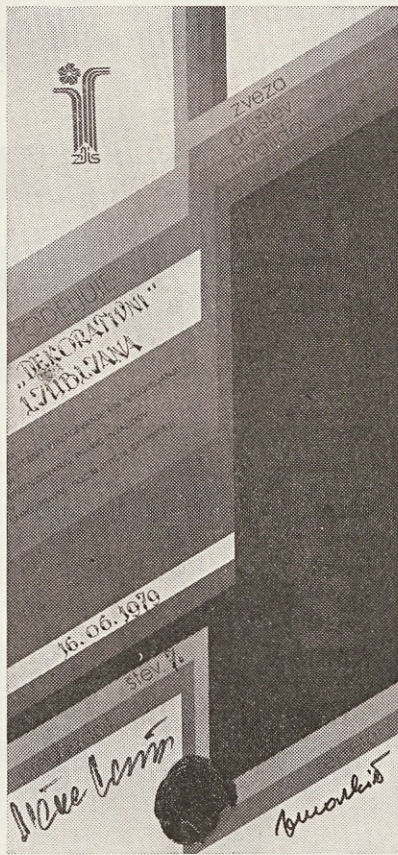
Problemske konference, tematske konference, delovne

Invalidi — vključevanje v delovni proces

Naša DO je pred kratkim prejela priznanje društva invalidov za skrb, ki jo posvečamo vključevanju invalidov v delovni proces, in tako omogočimo tem ljudem, da lahko kljub zdravstvenim težavam nadaljujejo delo, jim s tem zagotovimo socialno varnost v širšem pomenu besede in hkrati obnavljamo tem ljudem občutek, da so koristni člani družbe.

Osnovo za smotrno reševanje problematike zaposlovanja invalidov je moč najti v Zakonu o združenem delu in vseh nadaljnjih zakonih, ki obravnavajo socialno problematiko in delovna razmerja.

Tem družbenim normam se vsaka temeljna organizacija pridružuje s svojimi internimi akti. V naši DO smo dosledno upoštevali zakonodajo in pri ustanavljanju tozdov opredelili klub za zaposlovanje invalidnih oseb. Pomembno je, da delovni invalid dobi primerno delo v okviru DO ne glede v katerem



skupine, razne komisije itd. Zato bomo morali v bodoče organizirati več takih jedrnatih oblik, ki naj bodo odgovor za konkretno dejavnost.

Prav tako bomo morali v bodoče posvetiti še večjo pozornost obravnavanju domačih problemov, idejnopolitičnemu usklajevanju, bolj konkretnim dogovorom za dejavnost in vključevanje vseh članov ZK v aktivnost naših DPO, samoupravnih organov in delegacij v TOZD in DSSS in širši družbenopolitični skupnosti.

Ker se leto 1979 počasi izteka se je iztekel mandat tudi nekaterim sekretarjem in članom sekretariata OOKZ. Volilne konference OOKZ so končane in prav je, da predstavimo nove sekretariate osnovnih organizacij:

TOZD SUROVA TKANINA I
sekretar: Vidmar Dušan
namestnik: Golob Andrej
evidentičar in zapisnikar: Blatnik Jelka
člani: Glumac Jusuf, Bego Nuša, Berzelak Ančka

TOZD SUROVA TKANINA II
sekretar: Škulj Rudi
namestnik: Tomc Jože
evidentičar in zapisnikar: Kočar Milan
člani: Pufek Vera, Solunac Milinka

TOZD GOTOVA TKANINA

sekretar: Jerman Oton
namestnik: Kos Tatjana
evidentičar in zapisnikar: Malečkar Kristina

člani: Bricelj Marko, Dimitrijevič Vlado, Žunič Refik

TOZD ENERGETIKA IN VZDRŽEVANJE

sekretar: Dejanovič Zdene
namestnik: Druško Ramiz
evidentičar in zapisnikar: Tekavec Ivan

TOZD PREDILNICA LAŠKO

Volilno konferenco so imeli tudi v TOZD Predilnica Laško, kjer so obravnavali isto gradivo. Izvoljen je bil petčlanski sekretariat, za sekretarja pa je bila ponovno izvoljena tov. Jelka Kunej.

DSSS

sekretar: Simončič Tihomir
namestnik: Dobnikar Franc
evidentičar in zapisnikar: Kosec Sonja

člani: Jambor Rada, Srakar Stane

Pri njihovem delu jim želimo, da bi dolžnosti, ki so jim zaupane, opravljali kar najbolj vestno in s tem opravičili zaupanje, ki jim je bilo dano.

Janez Tomažič

tozdu je zaposlen. Z naravo dela v naši DO je pogojeno dejstvo, da imamo več invalidov v tozdu B (v šivalnici, konfekciji...). V zadnjih letih pa smo ob popolnem razumevanju organizatorjev dela prilagodili delovna mesta za invalide v pripravljalnici, s čimer smo tudi odpravili miselnost, da delavka pri stroju ne more sedeti. Tak primer je križnoprevijalni stroj, kjer smo z malenkostno preureditvijo (adaptacija delovnega mesta) delavki omogočili tak telesni položaj, ki ga invalidnost dovoljuje in ji povzroča najmanj težav in s tem večjo delovno sposobnost.

Tako reševanje problematike je omogočeno tudi s tesnim sodelovanjem DO in medicine dela; ta povezava strokovnih služb naše DO in zdravnika specialista za medicino dela traja že deset let.

Zaradi tega tesnega sodelovanja tudi nismo imeli problemov z miselnostjo organizatorjev dela, saj z neposrednim seznanjanjem s problematiko invalidov postaja kader obveščen in jim tako potreba po reševanju problemov invalidov ni tuja in jo prevzamejo za svojo nalogo.

Tako imamo v naši DO zaposlenih invalidov tretje kategorije, tj. delavcev zaposlenih poln delovni čas na drugem, ustreznjšem delu; ter invalidov druge kategorije, ki ostajajo zaposleni s skrajšanim delovnim časom na istem ali drugem delu.

S tem, da invalid dobi delo, za katerega meni invalidska ko-

misija, da ga more opravljati, problematika še ni zaključena.

Dejstvo je, da kljub vsem prizadevanjem za razporeditev na primerno delo nekateri invalidi ne dosežajo povprečnih delovnih rezultatov na novem delu. To so razlogi, zaradi katerih smo čutili potrebo za ustanovitve aktiva invalidov.

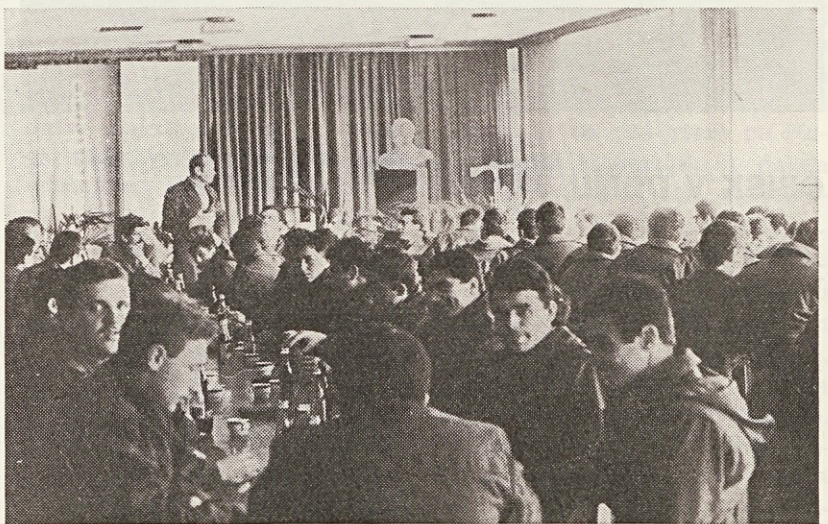
Prepričani smo, da bo izvršni odbor aktiva invalidov z neposrednim poznavanjem problematike mnogo prispeval k še boljšemu reševanju problemov in k humanizaciji odnosov do invalida.

Aktiv je povezan z društvom invalidov občine Ljubljana-Šiška, zato niso vključeni invalidi iz tozda Predilnica v Laškem. Pred nami je naloga, kako skupno reševati probleme delavcev v Laškem. Te naloge se vsi zavedamo in KSS v Predilnici je že začela proučevati možnosti za ustanovitev delavnice za invalide v sodelovanju z DO »KORA«.

Zaposlovanju invalidnih oseb se v zadnjih letih posveča posebna družbena skrb, ne samo to, da se zavemo, koliko delovne rezerve je v invalidih, ki niso vključeni v delo, bolj kot to je naš cilj, da tem ljudem omogočimo v enakovredno vključevanje v delo, občutek, da so potrebni in koristni in ne nazadnje, da jim damo možnost, da po svojih močeh ne le sodelujejo v družbeni reprodukciji ampak da si sami zagotovijo sredstva za življenje.

Jozica Krmelj

Vojaki pri nas



Vojaki kasarne Borisa Kidriča smo ponovno navezali tesnejše stike.

Skupaj načrtujemo več akcij, prvi stik je bil njihov obisk v naši DO, da so si ogledali proizvodne obrate in se seznanili z našim delom.

V začetku decembra smo imeli tudi športna tekmovanja, o čemer vas bomo obvestili prihodnjč.

NAJVIŠJE PRIZNANJE ZA DELO

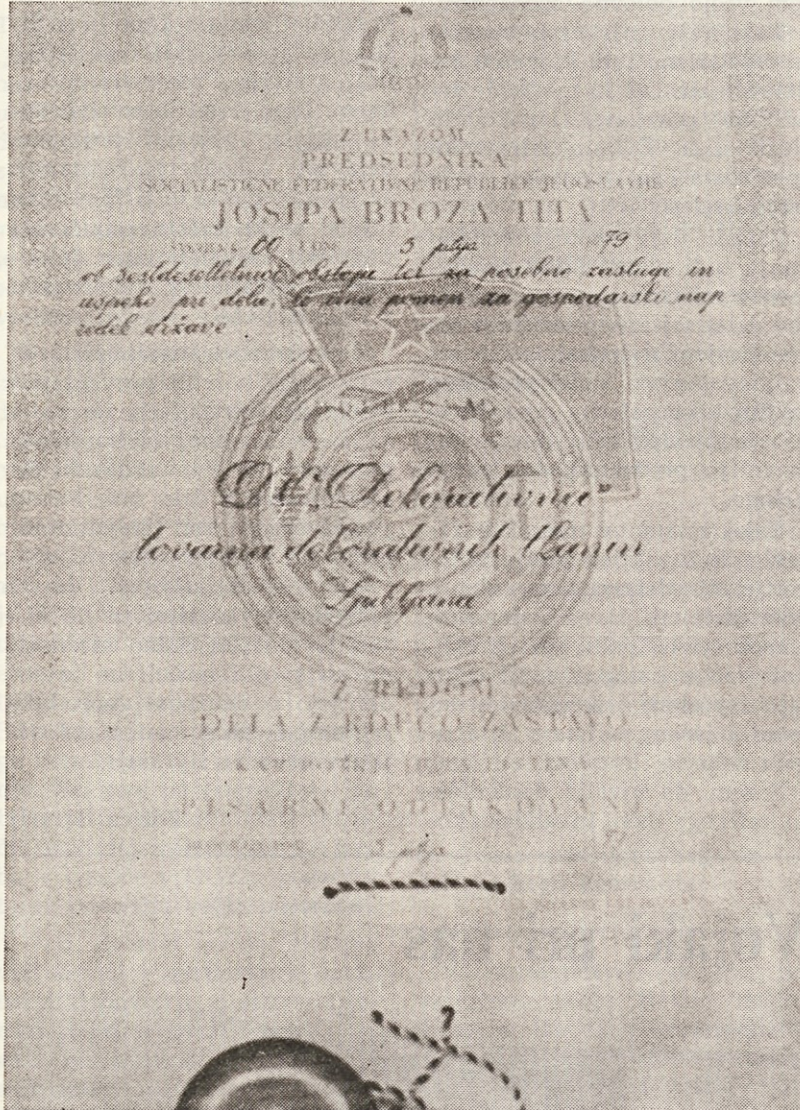
Red dela z rdečo zastavo

Predsednik Tito je našo delovno organizacijo ob 60. obletnici odlikoval z najvišjim priznanjem za delo.

Tovarišica Pirjevčeva, predsednica DS DO, ki je na proslavi za dan republike v imenu nas vseh prejela priznanje, je dejala: »... prepričana sem, da

izražam mnenje nas vseh, če rečem, da smo ponosni na to priznanje in da se bomo še naprej trudili, da bi delali kar najbolje ter tako dosegli zastavljene cilje.«

Buren aplavz vse dvorane je potrdil njene besede.



OBISK V DOMU STAREJŠIH OBČANOV

Proslava tudi zanje

Naši kulturniki so svoj program, ki so ga pripravili za proslavo dneva republike, ponudili tudi varovancem doma starejših občanov v Dravljah.

26. novembra popoldne se je jedilnica v domu precej napolnila in skoraj uro smo preživeli skupaj, ob pesmi in plesu.

Veselje na obrazih poslušalcev je bila velika zahvala vsem nastopajočim in prav gotovo bodo še obiskali dom s programi, ki jih bodo pripravili za nas.



Dan republike

27. novembra smo se zbrali v dvorani nad jedilnico, da bi se spomnili pomena praznika, ki je bil pred nami.

Žal vsi nismo mogli v lepo urejeno dvorano, bila je polna do zadnjega kotička in mnogo sodelavcev je ostalo na hodniku.

Naši pevci so zapeli nekaj pesmi, folkloristi zaplesali ne-

kaj plesov, poslušali pa smo tudi spomine udeležencev II. zasedanja Avnoja v Jajcu.

Tov. Dejak, predsednik skupščine občine je predsednici DS DO, tov. Pirjevčevi, izročil priznanje Red dela z rdečo zastavo, na koncu pa je tov. Nebec, generalni direktor, vsem sodelavcem čestital ob prazniku.



Lastne narodne noše

Ples folkloristov je bil seveda prijeten in zabaven. Vsi vemo, več ali manj, da se za programom, ki smo ga videli, skri-va trdo delo vseh nastopajočih, saj so se morali naučiti vsak korak, vsak takt — in se seveda tudi uskladiti med seboj. Prav gotovo zaslužijo pohvalo.

Vendar je bilo pri tem nastopu še nekaj novega, prvič so plesali v svojih nošah!

Kakšen je bil za nekatere teden pred proslavo, se povedati ne da, pa tudi ni več pomembno.

Le nekateri vemo, kakšno težko in naporno delo je opravila tov. NADA VIDRIH, da so bile noše narejene do roka. Vse se je dobro izteklo in sedaj smo lahko res veseli, saj bodo noše — narejene po pravih, originalnih starih krojih —



ostale v Dekorativni dolga leta in pomenijo pravo bogastvo.

Ob tem je treba omeniti še, da pevci še vedno pojejo oblečeni vsak drugače. Potrebovali bi obleke in če bo predlog plana sprejet (v predlogu plana finančnih sredstev za kulturo so tudi obleke zanje), potem bodo morda za 1. maj že videti kot pravi zbor. Bilo bi lepo, kajne?

Druga stran medalje

Minilo je leto dni od ponovne oživitve folklorne skupine v naši DO. Do sedaj smo s svojim programom trikrat nastopili doma, dvakrat v domu ostarelih občanov v Dravljah, pa enkrat v Domu svobode in vojašnici Boris Kidrič v Šentvidu. Povsod smo bili pri občinstvu toplo sprejeti.

Nastop je za občinstvo zabava, toda skrb, da dobro uspe, je za folkloriste resna stvar. Zakaj uspeh je odvisen od naših vaj; tu in tam pa imamo čas, da se malo pošalimo. Po še tega naša voditeljica vedno ne odobrava. Marsikdo obupa že pri vajah, ker je potrebna volja, veselje do plesa, rezervirati si je potrebno čas za redno in točno prihajanje na vaje. In vendar, med nami je velika večina mater in očetov. Potrebno je poiskati varuhe za otroke, prepričati soproga, sorodnike. A fantje in dekleta za to ne morejo najti časa, le zakaj tako? Seveda najtežje pa je, ko pride nastop, pa ne moremo vsi nastopiti. Obstaja uteha, da nastopiš kdaj drugič. Drugi problemi pa so očitki na račun folklore. Ti so pogosto neutemeljeni.

Pa ni bil problem samo z vajami. Do sedaj je bilo potrebno

skrbeti tudi za sposojanje narodnih noš. Te so lepa a tudi draga reč in nihče jih ne posodi rad, pravzaprav jih pa dobiti na posodo praktično ni mogoče. Moramo priznati, da je večino teh problemov reševala naša MIRA. Vedno z nami, nikdar na odru. Pa še kakšno pikro smo ji rekli. Sedaj imamo svojo gorenjsko narodno nošo. Še škornje, čevlje in nekaj drobnarij, pa bomo popolnoma opremljeni. Zahvala gre sindikalni organizaciji in vsem, ki so bili za to, predvsem pa Nadi, da jih je ukrojila in delala praktično noč in dan, da so bile do proslave izgotovljene.

Sedaj, ko imamo narodne noše, smo obvezani, da gojimo ljudske plesne še naprej, s tem pa tudi kulturo med delavci, podobno kot je bila v prvih povojnih letih. Prepričan sem, da je med nami še mnogo skritih talentov z znanjem igranja na harmoniko in druge instrumente, da je mnogo ljubiteljev plesa. Pridružite se nam, nihče ni prišel pаметen in korajžen na svet in vsak je dobrodošel, da le ima nekaj, čemur se pravi volja in veselje do prijetne družbe in kulture.

Stane Istenič

Jubilanti

Hrabar Tončka — 30 let

Leta 1945 sem se zaposlila v tovarni Eifler na Titovi cesti kot tkalka, prvo leto v dveh izmenah, nato v treh do leta 1948.

Delovni pogoji so bili zelo slabi, delali smo na betonskih tleh, zjutraj smo najprej zakurili peči (na žaganje) včasih v obratu ni bilo niti nad 0°C, ni bilo ustrezne razsvetljave, ne da bi naštevala vse, česar nismo imeli, pa danes imamo urejeno.

Na delo smo radi hodili, delali smo tudi udarniško, da bi si izboljšali pogoje, pomagali smo si med seboj.

Na delo sem hodila s kolesom, pozimi pa kar peš, ker ni bilo prevoznih sredstev.

Družabno smo bili zelo po-

vezani, imeli smo različne sekcije (pevske, dramsko in razne športne) in smo se vsi z veseljem udeleževali na mnogih področjih.

Delovne obleke in druga zaščitna sredstva smo si morali kupovati sami, če smo jih hoteli imeti.

Bili smo tudi bolj pošteni — cel mesec sem lahko puščala uro ali karkoli pri stroju, pa sem bila lahko prepričana, da bo drugo jutro še vedno tam.

Nismo mogli dosegati take kvalitete kot danes, saj je bil material slab, surovin mnogokrat ni bilo, stroji so bili zastareli...

1948 sem ostala doma zaradi otrok, ko sem se 1952 vrnila, se je začelo stanje izboljševati.

Kmalu so začeli prostore ogrevati na premog, kar je bistveno izboljšalo delovne pogoje in tako tudi učinek pri delu. Takrat nekako smo tudi uredili nočno malico in dodatek na nočno delo.

Postala sem predelavka, kasneje pa skladiščnik v skladišču pogonskega materiala.

Ko smo se preselili na Celovško cesto, sem bila najprej v skladišču gotovega blaga pri izvozu, potem pa, po upokojitvi tov. Mihaele Gostiša, prišla v skladišče pogonskega materiala, kjer sem še sedaj.

Ko sedaj primerjam začetke s sedanjim stanjem, ugotavljam, da danes nudimo delavcem vsa zaščitna sredstva, pa ne znajo tega ceniti, niti ne pazijo na ta sredstva in se ne zavedajo, da z malomarnim odnosom po nepotrebnem trošijo naš skupni denar.

Pogonskega materiala je veliko in nimamo primernih prostorov, saj imamo raztresen material kar v šestih različnih prostorih.

Najina »pisarna« je neprimerno majhna, saj stalno prihajajo sodelavci dvigat material, poleg tega je zelo mrzla, kar občutim pri zdravju.

O tem sva že večkrat govorila, obljubili so nama, da se bo to uredilo, vendar je zaenkrat ostalo samo pri obljubah in res ne vem, če se ta problem resnično ne da rešiti.

Čez pol leta se moje delo konča. Ta leta so minila hitro, vendar mi ni žal, da bom nehala delati, saj bom imela doma dela dovolj.

Skupaj smo preživeli marsikaj, bilo je veliko veselih in prijetnih dogodkov, pa tudi kaj žalostnega in grenkega, vendar ko premišlujem leta nazaj, se spominjam najbolj strani, ki so bile razveseljive.

Ko se bom poslovila od sodelavcev, na Dekorativno ne bom pozabila, ker je bil to moj drugi dom, ki mi je dajal kruh, z zanimanjem bom še naprej spremljala razvoj delovne organizacije in upam, da bo Dekorativna še naprej uspešna.

Predavanje za člane enot narodne zaščite

Pobudnik seminarja je bil svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito Skupščine občine Ljubljana-Šiška.

Seminar je bil organiziran v treh skupinah ob torkih, 30. 10., 6. 11. in 13. 11., tako, da so se ga lahko udeležili vsi pripadniki enot narodne zaščite v DO Dekorativna izven delovne izmene.

Teme, od katerih je vsaka trajala polno uro, so bile naslednje:

1. Vsebina družbene samozaščite in narodne zaščite (nosilec Bogo Modic).

2. Pooblastila in podatki pri delu pripadnikov narodne zaščite (nosilec Iztok Kavčič).

3. Spoznavanje orožja, ravnanje z orožjem in njegova uporaba (nosilec Konda Stanko).

V enoto narodne zaščite so bili imenovani delavci na delavskem svetu TOZD in DSSS.

Predavanje je bilo obvezno za vse člane imenovanih enot, ki jih je na ravni DO 173. Udeležilo se ga je 145 delavcev, nekaj jih je bilo opravičeno odsotnih.

Darja Piletič



Kronika



DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI:

TOZD »Surova tkanina«

Bajrić Zlata — pripravljalnica
 Pajzetović Husein — barvarna preje
 Vencelberg Boris — tkalnica
 Bajić Saja — pripravljalnica
 Merdžanović Meho — barvarna preje

TOZD »Gotova tkanina«

Samardžić Jasmin — šival.

DSSS

Astaloš Mariška — jedilnica

DELOVNO RAZMERJE SO PREKINILI:



TOZD »Surova tkanina«

Miketić Marija — izjava del.
 Babnik Igor — izjava del.
 Muminhođić Ismet — hujša kršitev d. o.
 Pintar Peter — izjava del.
 Bibič Mihaela — izjava del.
 Bojović Blagoje — izjava del.

TOZD »Gotova tkanina«

Čulić Velimir — izjava del.
 Dejanović Zdravko — hujša kr. del. ob.
 Rodeš Branko — zaporna kazen
 Memić Sakib — v JLA

TOZD »Predilnica« Laško

Gobec Marija — upokojitev
 Mitrović Dušan — sporaz,



POROKE

Prošek Miloš
 Mehić Minka por. PROŠEK
 Perhač Angela por. POŽRL



DELOVNI JUBILEJI

DECEMBER

10 let:

Bernik Silva, Janežič Martina, Majerle Ljubica, Lisjak Slavica, Škrabec Ana, Horvat Marija, Setnikar Lojzka, Kosec Kristina, Horvat Majda, Novak Angela, Nartnik Štefka

15 let:

Tošnjak Roman

20 let:

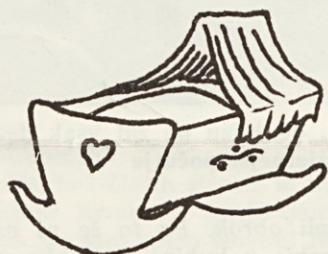
Pozvek Pavla, Hrobat Ana, Štupar Alojzija

25 let:

Koleša Peter, Novak Marija

30 let:

Mrak Alojz, Ojsteršek Anton



ROJSTVA

Prebil Janko — sin
 Žunić Rasima, Refik — sin
 Zajc Helena — sin
 Mraz Angela — hči
 Škorja Alojzija — hči

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje mame se iskreno zahvaljujem sodelavcem za izraze sožalja, sindikatu pa za denarno pomoč.

Pavla Miklavčič

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame se zahvaljujem za izrečeno sožalje in OOSZ za poklonjeni venec.

Andrej Golob

Prehrana

Vsi vemo, da imamo organizirano družbeno prehrano že vrsto let in večina nas je z organizacijo in z izbiro jedil zadovoljna. Seveda je veliko tudi takšnih, ki niso nikdar z nobeno stvarjo zadovoljni. Zaradi prvih in drugih pa je prav, da vedno razmišljamo, kako organizacijo, delo in kvaliteto v naši kuhinji izboljšati in poceniti.

Velik problem nam sedaj predstavlja preobširen asortiman jedil, saj je v relativno majhnih kapacitetah naše kuhinje težko ohranjati kvaliteto na zadovoljivi ravni. Težko je tudi zato, ker nam vedno manjka delavk in si morajo tiste, ki so na delu, presneto prizadevati, da nadomestijo manjkajoče. Malica mora biti pač vedno pripravljena, ne glede na razne težave, ki nastajajo tako pri osebju kot pri nabavi.

Pri sedanjem načinu pride mnogokrat do nesporazumov predvsem zaradi tega, ker si posamezniki naberejo po več obrokov naenkrat in bi radi imeli vse to regresirano. Dogovorjeno je, da je lahko regresiran samo en obrok, ostalo pa se plača po nabavni ceni. Verjetno je tako tudi prav, saj si že tako veliko delavcev naloži na pladnje preveč hrane, s kruhom vred. Da je to res, se lahko prepričate pri okencu, kjer vračamo posodo. Mnogokrat se dogaja, da delavci prinesejo nazaj hrano, ker so vzeli pač preveč, pa naj gre za topli obrok, solate ali pa kruh.

Kljub stalnim pripombam, da je hrana predraga, pa je treba povedati, da z regresom in lastnim prispevkom komaj krijemo stroške prehrane. Verjetno bo potrebno razmišljati o novem načinu organizacije in priprave hrane. Z uvedbo enega toplega otroka, ki bi bil dovolj kvaliteten in enega suhega obroka, ki bi moral biti tudi bogatejši kot doslej in z uvedbo enotne cene bi bila hrana lahko cenejša, razdeljevanje pa enostavnejše in hitrejše, vključno z obračunavanjem. Verjetno bi se na ta način zmanjšale tudi količine hrane, ki nam sedaj ostaja v kuhinji in jo moramo največkrat izločiti, kar predstavlja v ceni obroka precej veliko postavko.

Morda bi veljalo razmisliti tudi o tem, kako zmanjšati odpadek kruha, saj ga sedaj vse preveč nosimo nazaj in gre v smeti, s tem pa si dvigujemo ceno obrokov.

Velik strošek je tudi kava, ki jo popijemo v velikih količinah, nočemo pa se zavedati, da si s tem dvigujemo ceno malice. Nič drugače ni tudi s steklenicami od raznih sokov ter mineralne vode, ki jih zelo neradi vračamo.

Prav gotovo bomo morali tudi v naši kuhinji iskati notranje rezerve in z novim načinom organizirati hitrejše razdeljevanje in relativno cenejše obroke, seveda ne na škodo kvalitete, ki mora stalno rasti in zadovoljevati večino naših delavcev.

Bogo Modic



DECEMBER 1979

17.—21. z lunino spremembo se bo naglo poslabšalo tudi vreme. Zaradi mešanja toplih in hladnih zračnih mas bodo nastali v severnih predelih Evrope močni viharji s padavinami deloma kot sneg deloma kot dež, v višjih legah snežni zameti. Padavine vse do 19. decembra.

22.—30. S prodorom zračnih mas z Atlantika bo sneženje prešlo v dež.

31. Ponoven prodor severnih vetrov bo povzročil sneženje v višjih legah.

JANUAR 1980

1.—5. Nadaljevanje vremena z visokim zračnim tlakom. Nad Atlantikom viharno vreme, ki bo seglo nad kontinent. Ob obalah viharji.

6.—10. Dvig temperature, prenehanje padavin, hladne noči s poledico.

11.—16. V začetku zopet rahel padec temperatur, nato pooblačitev s snežnimi padavinami, severnejši predeli Evrope z močnim dežjem, po 15. zopet porast temperature.

... o neuvidevnih kadilcih



Dober tek ...



.. Čeprav tole ni ravno šopek ...

Mnogo nas je, ki kadimo. Nekateri bolj, drugi manj strastno. Nekateri premišljujemo o škodljivosti te razvade, drugi pa ne, vsekakor pa akcije za boj proti kajenju organizirajo nekadilci.

Nekaj drugega bi rada napisala, nič o tem, naj vsi nehamo kupovati cigarete in si uničevati pljuča, niti nič o tem, kakšne težave povzročamo gasilcem, ko kadimo vsepovsod in vsepovsod odmetavamo ogorke.

Pisala bi rada o kulturnem obnašanju, saj se tobačni strasti lahko vdajaš na različne načine. Lahko z užitkom puhaš dim v nos sodelavki, ki tega ne prenese, lahko z veseljem kadíš v avtu nekadilca, lahko ...

Imamo lepo, veliko, svetlo, zračno jedilnico, kjer pa žal pihamo cigaretni dim v nos sodelavcu, ki je poleg nas svoj



Od daleč je naša jedilnica lepa ...



... od blizu pa žal vsak dan še prevečkrat takole okrašena za prijetnejše počutje



Ali bi ob takem plakatu postal prostor, kjer jemo, lepši?

topli obrok. Pa to še ni vse. Osebe v kuhinji bi lahko veliko povedalo o ogorkih v kruhu, pepelu na krožnikih, o nemogoče nasmetenih mizah ...

Večkrat smo že slišali predloge, naj v jedilnici ne bi bilo

pepelnikov in naj tam ne bi kadili.

Vendar iz vseh teh predlogov ni nič in vprašujem se, koliko časa bodo morali nekadilci še jesti v družbi neuvidevnih kadilcev.

... o dobrem in zlu

»O tem, kar je dobrega v vas, lahko govorim, toda ne o zlu.

Kajti, kaj je zlo, če ne dobro, ki ga muči lastna lakota in lastna žeja?

Resnično, ko je dobro sestradano, si išče hrane celo v temnih kletih, in ko je izžejano, se napaja celo z mrtvimi vodami.

Vi ste dobri, ko ste eno sami s seboj.

Čeprav, ko niste eno sami s seboj, niste hudobni.

Kajti razdeljena hiša ni roparski brlog; je pač le razdeljena hiša.

In ladja brez krmila lahko blodi pred nevarnimi čermi, ne da bi se potopila.

Vi ste dobri, ko se poskušate razdajati,

vendar niste hudobni, ko iščete dobička zase.

Kajti ko iščete nek dobiček, ste samo korenina, ki se oprjemele zemlje in se hrani iz njenih grudi.

Gotovo, plod ne more reči korenini: 'Bodi kot jaz, zrela in polna in darežljiva od svojega obilja.'

Ker plod potrebuje dajanje, kakor korenina potrebuje sprejemanje.

Vi ste dobri, ko ste popolnoma prebujeni v vaših pogovorih.

Vendar niste hudobni, ko spite, medtem ko se vaš jezik nehote premika.

In celo jecljajoč govor lahko okrepi šibek jezik.

Dobri ste, ko potujete k cilju, srčno in z drznim korakom.

Vendar niste zli, ko potujete šepaje.

Celo ti, ki šepajo, ne gredo nazaj.

Toda vi, ki ste močni in hitri, varujte se šepanja pred hromim, misleč, da je to izraz ljubeznivosti do njih.

Dobri ste na neštevilnih potih in niste nujno zli takrat, ko niste dobri.

Vi samo postopate in lenarite.

Kakšna škoda, da jeleni ne morejo želv naučiti hitrosti.

V vašem hrepenenju po vašem velikem jazu je vaša dobrotta:

In v vas vseh to hrepenenje je.

Toda pri nekaterih izmed vas je to hrepenenje hudournik, ki naglo dere proti morju, odnašajoč skrivnosti hribovja in speve gozdov.

In pri nekaterih je to hrepenenje plitev potok, ki se izgublja v vijugah in lenem toku, preden doseže obalo.

Toda kdor močno hrepeni, naj ne poreče tistemu, ki medlo hrepeni: 'Zakaj si počasen in len?'

Kajti dobri ne vprašajo nagega: 'Kje je tvoja obleka?' in brezdomca: 'Kaj je doletelo tvojo hišo?'

K. Gibran

POTA SLAVE

Bikec Ferdinand (odločno): noče na bikoborbo.

Bikec Ferdinand (romantično): duha cvetlice.

MORALA (z velikimi očmi): v zgodovino pridejo tudi tisti, ki se uprejo slediti ukazom.

Mali princ

Mali princ, drobna knjižica, ki jo je napisal francoski le-talec Exupéry, je prrsčna pravljica za odrasle.

Zgodba o dečku, ki zapusti svoj mali planet, pripoveduje o življenju, o ljubezni, prijateljstvu, lepoti in drobnih pomembnostih, ki jih pa odrasli žal prevečkrat pozabljamo.

Mali princ opazuje življenje odraslih in jih še zdaleč ne razume. Kajti njemu se zdijo pomembne tiste reči, ki res kaj veljajo.

Objavljamo odlomek z željo, da bi kdaj vzeli v roke knjigo in prebrali vso zgodbo, če že ne zase, pa vsaj otrokom, saj so mnogokrat še kako podobni malemu princu.



Odrasli so res čudaki!

Na četrtem planetu je naletel na trgovca. Trgovec je imel toliko dela, da niti glave ni dvignil, ko je prišel Mali princ.

»Dober dan,« mu je rekel princ. »Cigareta vam je ugasnila.«

»Tri in dve je pet. Pet in sedem dvanajst. Dvanajst in tri petnajst. Dober dan. Petnajst in sedem dvaindvajset. Dvaindvajset in šest osemindvajset. Nimam časa, da bi jo prižgal. Šestindvajset in pet enaintrideset. Uh! Skupaj torej petsto en milijon šesto dvaindvajset tisoč sedemsto enaintrideset.«

»Petsto milijonov česa?«

»Kako? Si še vedno tu? Petsto en milijon .. ne vem več ... Čez glavo imam dela! Resen človek sem in ne tratim časa z bedarijami! Dva in pet sedem ...«

»Petsto en milijon česa?« je ponovil Mali princ, ki se še svoj živi dan ni odrekal vprašanju, katerega je bil zastavil.

Trgovec je dvignil glavo:

»Vseh štiriinpetdeset let, kar sem na tem planetu, so me le trikrat nadlegovali. Prvič, od tega je dvaindvajset let, ko je kdove od kod priletel semkaj hrošč. Tako neznansko je brenčal, da sem se v seštevanju štirikrat zmotil. Drugič, bilo je pred enajstimi leti, ko sem zbolel za revmatizmom. Premalo telovadam. Nimam časa za pohajanje. Kajti jaz sem resen človek. Tretjič pa ... zdajle. Torej dejal sem petsto en milijon ...«

»Milijon česa?«

Trgovec je spoznal, da zlepa ne bo miru:

»Milijon tistih majhnih stvarc, ki jih včasih vidimo na nebu.«

»Muh?«

»Ah, ne! Stvarc, ki se bleščijo.«

»Čebel?«

»Ne, ne! Zlatih stvarc, ki navdajajo lenuhe s sanjarijami. Toda jaz sem resen človek! Nimam časa za sanjarjenje.«

»Aha! Zvezd?«

»Tako je! Zvezd.«

»In kaj počneš s petsto milijoni zvezd?«

»Petsto en milijon šeststo dvaindvajset tisoč sto enaintrideset! Jaz sem resen človek, sem natančen.«

»In kaj počneš s toliko zvezdami?«

»Kaj počnem z njimi?«

»Da.«

»Nič. Imam jih.«

»Zvezde imaš?«

»Da.«

»Toda srečal sem kralja, ki ...«

»Kralji nimajo tu ničesar opraviti. Kralji vladajo. To je nekaj popolnoma drugega.«

»In čemu potrebuješ tolikšno število zvezd?«

»Zato, da sem bogat.«

»In čemu ti je treba biti bogat?«

»Da nakupim novih zvezd, če je še kje katera.«

»Tale,« je rekel sam pri sebi Mali princ, »modruje skoraj tako kot moj pijanec.«

In je spet spraševal:

»Kako pa se da imeti zvezde?«

»Čigave pa so?« je hlastno in jezno vprašal trgovec.

»Ne vem. Od nikogar.«

»Torej so moje, ker sem se jaz to prvi spomnil.«

»In je to dovolj?«

»Seveda. Če najdeš diamant, ki ni last nikogar, je tvoj. Če najdeš otok, ki ni last nikogar, je tvoj. Če prvi prideš na dobro misel, jo prijaviš, pa je tvoja. Zvezde pa so moje, kajti nihče pred menoj se ni nikoli spomnil, da bi si jih prilastil.«

»Res je!« je rekel Mali princ. »In kaj zdaj z njimi počneš?«

»Upravljam jih. Štejem jih in preštevam,« je rekel trgovec. To ni karsibodi. Toda jaz sem resen človek!«

Mali princ pa še ni bil zadovoljen.

»Če imam svileno ruto, si jo lahko zavežem okoli vratu in jo vzamem s seboj. Če imam cvetico, jo lahko utrgam in odnesem s sabo. Ti pa zvezd ne moreš potrgati!«

»Ne, pač pa jih lahko vložim v banko.«

»Kako pa je to?«

»Tako, da na košček papirja napišem številko svojih zvezd. Potem položim papir v predal in obrnem ključ.«

»To je vse?«

»Vse!«

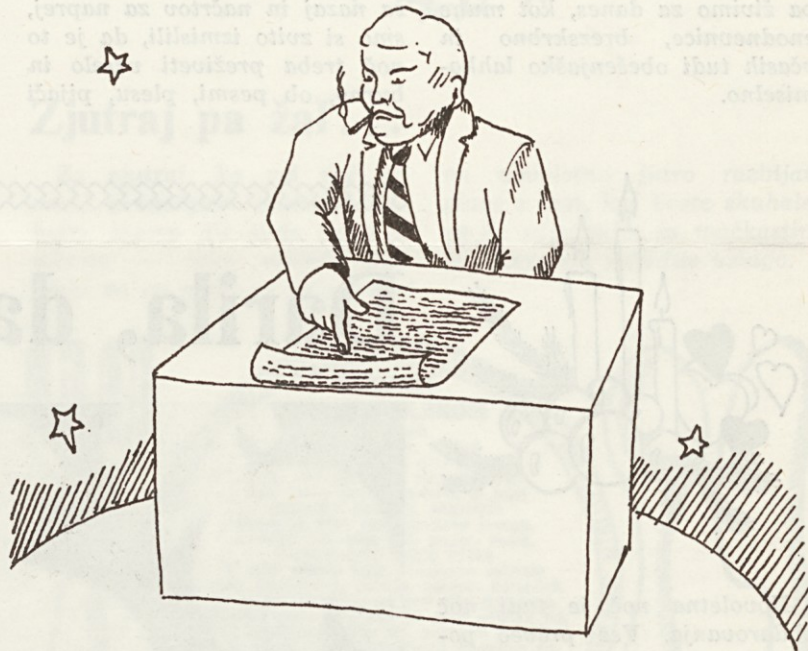
»Zabavna reč,« je pomislil Mali princ, »zares poetično. Kdove kako resno pa to ni.«

Mali princ je imel za resno vse kaj drugega kot odrasli.

»Jaz,« je še rekel, »imam cvetico, ki jo vsak dan zalijem. Imam tri vulkane, ki jih ometem vsak dan. Ometem celo tistega, ki je že ugasnil. Kajti nikdar ne veš. To koristi mojim vulkanov in dobro de moji cvetki. Ti pa zvezdam nič ne hasneš ...«

Trgovec je odprl usta, a ni vedel, kaj naj bi odgovoril. In Mali princ je odšel.

»Odrasli so zares čudaki,« je preprosto rekel sam pri sebi, ko je romal naprej.



— Čez glavo imam dela! Resen človek sem ...

DROBNE RESNICE

Nekatere stvari so dovoljene samo zaradi koristi nekaterih ljudi.

Velike resnice bolijo male ljudi.

Civiliziranost družbe se pozna po njenih odpadkih.

Zdrav duh s praznim žepom je pravi amaterizem.

Za resnico je dal roko v ogenj. Vrnili so mu pepel.

Ponosno vzdignjeno glavo je laže odsekati kot ponižno sklonjeno.

Prosim, da ne bi popravljali napak tako dolgo, kot ste jih delali.

»Človeštvo bi bilo popolnoma srečno, če bi ljudje vso pamet, ki jo uporabljajo, da popravijo neumnosti, ki so jih zagrešili, uporabili za to, da jih ne bi zagrešili.«

Najlepsa noč v letu

Iz dneva v dan živi človek v glavnem za danes in jutri, skoraj nikoli za pojutrišnjem in za drugo leto, za daljši čas.

Ne mislimo kaj preveč na pozneje, razen ob praznikih — ob poroki, morda ob okroglih obletnicah rojstva, ob skrbi za stanovanje — vsak dan pa mislimo le na trenutne probleme in morda še na to, kako in kje bomo preživeli ta vikend, kako bomo prišli z denarjem do konca meseca in kaj bomo kupili v kratkem, če nam bo uspelo. Ob rojstvu otrok, ob njihovem vstopu v šolo, ob poroki naših malih, za katere še ne verjamemo, da se jim ni treba držati maminega krila, ob nepričakovanih dogodkih, ki nas pretresejo, bi se radi zvedavo zazrli v prihodnost — drugače pa živimo za danes, kot muhe enodnevnice, brezskrbno in včasih tudi obešenjaško lahko-miselno.

Vendar pesnik pravi:
Predaj se vetrovom, naj gre komor hoče,
naj se srce navriska in izjoče — vendar mornar, ko je najdaljši dan,
izmeri daljo in nebeško stran.

Za tako izračunavanje koordinat, za tak obračun s samim seboj, s preteklostjo, za veselo snovanje in načrtovanje pa tudi za tiho in sentimentalno bojazen pred neznanim jutrišnjim dnem ter za zadovoljnost ali otožno obžalovanje ob pregledovanju preteklega bi bil najprimernejši čas novoletna noč, ko se preteklo umakne v zgodovino in prihaja nov dan kot prvi delček novega pred nami.

Da ne bi bili preveč zamišljeni in žalostni, da ne bi delali preveč resnih obračunov za nazaj in načrtov za naprej, smo si zvito izmislili, da je to noč treba preživeti veselo in burno, ob pesmi, plesu, pijači

in drobnih norčijah. Seveda spadajo zraven tudi velike količine dobre hrane (saj si nikoli nič ne privoščimo, pa da se niti nocoj ne bi!)...

Popoldne tako mine v pripravah (vse prevečkrat mrzlično živčnih, na robu slabe volje in prepira), večer mine ob uživanju preobilnih porcij dobre hrane, polnoč ob preglasnih zdravicah s preveč pijače in preveč nesmiselnega, plitkega smeha in čas po polnoči s preveč norenja v »veselem« razpoloženju, s preveč pijače, preveč besed in preveč norih obljub...

Jutro mine s prevelikim mačkom in tako je neka novoletna noč spet mimo.

Vendar bi človek to najlepšo noč v letu lahko preživel drugače, bolje in polneje, novoletno jutro pa dočakal poln dobre volje in se podal v svež, hladen gozd, začetku novega

leta naproti, poln volje, moči, energije in veselja nad življenjem. Žal si tega nikoli ne privoščimo, žal ostajamo v mejah povprečnosti, da se povprečnem ne bi zdeli smešni, nenormalni in nerazumljivi. Raje se držimo »zlate sredine«, pa čeprav se zato zbujaemo prvo jutro novega leta prazni, razbiti in brez volje, utrujeni in nezadovoljni zaradi zadnjih norih ur pretekle praznične noči. In vendar bi bila novoletna noč lahko najlepša noč v letu, če se ne bi tako zelo trudili, da nismo drugačni od večine — ne glede na osebne želje, potrebe in vrednote. Škoda, kajne?

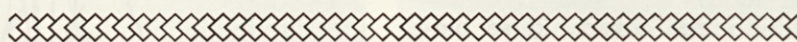
Pa kaj!? Ob novoletnih zdravicah bomo vsi pozabili na tole preveč resno premišljevanje in veselo ter nepremišljeno zaplaval v burno veselje, ki se za novoletno noč pač spodobi.



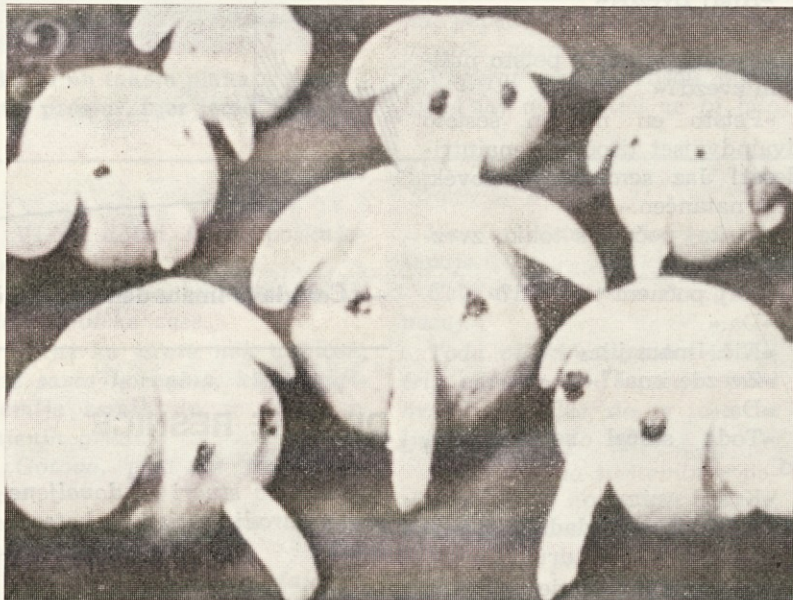
Novoletna noč je tudi noč obdarovanja. Vse preveč pozabljam, da darilo ni draga stvar, ki nam pušča luknjo v denarnici še ves januar, ampak karkoli, kar podarimo z ljubeznijo in pozornostjo.



Kupimo veliko malenkosti: bonbone, pomarančo, liziko... vsako stvar porabimo za darilce: iz žakljevine sešijemo z velikimi vbodi majhne vrečke, zavežemo z vrvjo in nalepimo ime obdarovanca. Taka »darila« povzročajo veliko smeha.



Darila, darila



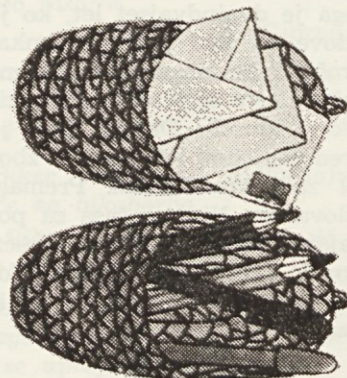
Pomaranča je odličan sadež, ki pa postane še privlačnejši, če ga ponudimo drugače, kot so gosti vajeni. Pomaranči na primer odrežemo vrh, jo izvotlimo, meso sesekljam in premešamo s skuto, po potrebi sladkamo, dodamo sladko smetano. S kremo napolnimo iz-

dolbene lupine. Ponudimo hladno.

Za otroško zabavo pripravimo »pomarančne slončke«. Z nekaj zarezami se bo pomaranča spremenila v uhatega slona z dolgim rilcem. Oči narišemo z barvnikom. Na rilec lahko napišemo ime malega gosta, ki mu je slon namenjen.



V Domu kupimo največje copate, jim prišijemo vezalko in že smo naredili darilo, ki ga bo obdarovanec obesil na zid in uporabil za shranjevanje drobnarij.



Ko pride polnoč



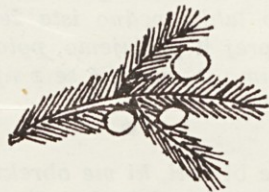
V praznovanju novoletne noči je toliko čara in nepozabne lepote, kolikor se vsak član družine potrudi, da bi bilo vsem lepo in da bi drugim pripravil čimveč presenečenj. Nobene vloge tu ne igra denar, z risbo lahko še bolj prijetno presenetiti tisti, za katerega vemo, da je obupno brez talenta za risanje in mene najbolj za novoletno noč razveseli, ko nam oče po polnoči zapoje kakšno staro pesem in pri tem ne zadene niti enega tona pravilno.

Važna je samo dobra volja in iskrena želja, da bi bili vsi okrog nas srečni.

Okrasili bomo prostor, v katerem bomo pričakali novo leto, otrokom v veselje bomo izpod stropa obesili nekaj pisanih balonov in jim opolnoči, preden bodo šli spat, dovolili, da jih prebodejo — za srečo. Hčerka bo kar žarela od sreče in ponosa, če se ji bo očka resno poklonil (potem, ko bo odplesal polnočni ples z mamico) in jo prosil za ples. Otroci bodo najbolj srečni, če bodo za eno noč postali odrasli, če jim bomo zaupali, da pripravijo sadno kupo (saj jo mama lahko potem skrivaj poskusi in doda, kar manjka), če jih bomo prosili, naj pripravijo mizo itd. Otroci so bolj privočni, iznajdljivi in polni dobrih

domisljic, kot si mislimo: dajmo jim priliko, da se bodo počutili pomembne v pripravah na to najlepšo noč v letu.

Piškode in drugo pecivo bomo seveda pripravile vsaj dan prej. Tudi moški, ki se hvalijo s tem, da bodo »prinesli vse skupaj«, naj to naredijo že prej, ne šele zadnji dan. Tudi teden dni prej že vedo, koliko mislijo popiti, zadnji dan so dolžni ženam pomagati pri tistih tisoč opravilih, ki jih še naštetih ne znajo, ki se nikjer ne poznajo, utrudijo pa ženo tako, da potem vsa upehana in »tečna« pade na stol in bi šla najraje kar spat. Če se praznovanje že začne popoldne, potem naj se začne za vse; saj ni treba, da žena in mama postreže družini s petimi, šestimi jedmi. Če že hočemo veliko jesti, potem se zavežimo, da bomo delali vsi.



Kadar berem v revijah, kako naj se ženska pripravi na silvestrsko noč, me je kar groza ob navodilih, naj si namažem na obraz beljak, kvas, med, skuto, pa še kumare (čeprav ne vem, kje jih zagrizene pripadnice kozmetike dobijo decembra), pa še kaj. Vedno si potem mislim, da je škoda dobre volje, ki bi šla po vodi, ko bi si na silo poskušala pet minut pred prihodom obiskov

spraviti beljak iz obrvi in raje ostanem kar tako neromantična, kot sem skozi vse leto, pa se tisti čas, ki ga svetovalke namenijo maski in ležanju v zatemnjeni sobi z nogami na blazini, raje posvetim otrokom in se malo nasmejemo, pregledamo okraske na novoletni jelki, poiščemo bonbone, ki morajo biti skriti med balončki in svečkami, pa z možem in prvimi gosti (s tistimi, ki so prišli pomagat pripravljat) popijemo prvi, neuradni kozarček

za začetek praznovanja. Z eno besedo: treba se je potruditi, da bo med pripravami in potem cel večer vladala dobra volja, pa čeprav bo na mizi manjkal šampanjec, ker je predrag, pa čeprav se ne bomo spremenile v popolnoma urejene lepote v čudovitih toaletah. Toplino in srečo ustvarjamo s smehom, z ljubeznijo in s pozornostjo do vsakogar. Trudimo se, da bodo vsi okrog nas srečni to noč, pa bo praznovanje res nepozabno.



Zjutraj pa žal...

Za zjutraj, ko vsi več ali manj preganjajo mucka, skuhanje sarmo ali kislo zelje z mesom — tako ubijete dve muhi na en mah: ni vam treba

na novoletno jutro razbijati glave s tem, kaj boste skuhale, pa še utrujenim in mačkastim želodcem ste naredile uslugo.

ZA SMEH...

Rovani je bil velik pivec. Najrajši je imel močna vina in je trdil, da je to poglobitna lastnost dobre kapljice. »Če vino ni močno«, je dejal, »naj ne bo vino, temveč naj spremeni poklic... naj gre za vodo«.

Malce domišljavi italijanski igravec Rossi je potoval v London z vlakom, ne z letalom.

»To delam iz previdnosti,« je pojasnil prijatelju, »kadarkoli se letalo raztrešči, je med žrtvami vedno kakšna slavna osebnost.«

Ponosni oče trojčkov je sporočil veselo novico predsedniku Rooseveltu, ki je bil znan zagovornik številne družine, Roosevelt mu je čestital in poslal pokal ljubezni. Srečni oče se je v pismu predsedniku pristrčno zahvalil in ga še vprašal, ali je pokal njegov ali ga mora osvojiti trikrat, da pride v njegovo trajno last.

Oscar Wilde je nekoč obupan rekel:

»Vsak moški ima možnost, da si sam izbere obliko vladavine: črno, rdečo, kostanjevo ali plavolaso.«



SARMICE S KISLIM MLEKOM

16 zdravih
zeljnatih listov, 40 dkg
mletega mesa, 5 glavčic čebule, pol skodelice riža, 1 korenček, malo korena zelene, 2 jajci
sesekljan peteršilj, sesekljan česen, 2 žlici paradižnikove mezge, lovorjev list, olje, sol, poper, moka, mleta paprika, kislilo mleko
V večji posodi malo pokuhamo zeljnate liste. Sesekljamo čebulo, nariban korenček in zeleno sprazhimo na žlici olja: Sprazeno dodamo mesu. Dodamo še malo skuhan riž, jajci, sesekljan česen, sol, poper in sesekljan peteršilj. S tako pripravljenim nadevom navadamo zeljnate liste in vsakega posebej zavijemo. Zložimo jih v posodo, prelijemo z vodo in kuhamo 1 uro. Dodamo lovorjev list, sol in paradižnikovo mezgo.
V drugi posodi sprazhimo moko, odstavimo, dodamo mletu papriko in zakuhamo v sarmo.



ŠTAJERSKA KISLA JUHA

0,50 dkg svinjine (rebra, trebušina), 1 čebula, 3 stroki česna, 3 krompirji, nekaj zrn popra, lovorjev list, timijan, kis, moka, sol
Meso zrežemo na koščke, dodamo na koščke zrezano čebulo in vse dišave, ter kuhamo. Ko je meso na pol kuhano, dodamo na kocke zrezan krompir.
Juho zgostimo s podmetom.
Pred serviranjem jo okisamo in potresemo s sesekljanim peteršiljem.

Kar tako in za zabavo

Jaz sem za. Zdaj mi pa povejte, za kaj gre?

Premalo delamo, da bi lahko dosti govorili.

Resnici je lahko pljuvati v obraz, kadar nima več obraza.

Tiste, ki kar naprej sanjajo o boljšem jutri, bi morali zbuditi in jim povedati, da se je dan že začel.

Jaz sem z malim zadovoljen. Samo skrbi me, če so zadovoljni tisti, ki imajo veliko.

Stalno je govoril o devetih gorah, tako da nikoli niso vedeli, kaj ima za bregom.

Kdor ničesar ne ve, mora vsemu verjeti.

Vzgajati inteligentnost pomeni razširiti obzorje svojih želja in potreb. Smoter vzgoje je oblikovati značaj.

Sreča je edina stvar, ki jo lahko dajemo, tudi če je sami nimamo.

Kdor išče resnico, jo mora znati prenesti.

Star si takrat, ko se bolj veselíš preteklosti kot prihodnosti.

Tisto, kar kritiziraš, moraš razumeti.

Ljudi je treba popeljati k resnici z razumom, ne pa z nasiljem.

Kdor potuje k resnici, potuje sam.

Edina pravično razdeljena stvar je pamet. Vsak misli, da je ima dovolj.

Noč je mati misli.

Kdor je izgubil poštenje, nima več kaj izgubiti.

Vsi se rodimo norci. Nekateri tudi ostanejo.

Če vam ženska pokloni srce, se ne morete znebiti ostanka.

Na med se muhe love, na sladke besede ljudje.

Poznam nekoga, ki mu samo človeška podoba kazi pasje življenje.

Kdor ljubi poštenost, nima več kaj izgubiti.

Kar je tvoje, je moje...

Volk besede menja, namena pa ne.

Vest je glas človeštva v vsakem posamezniku.

Kdor spoštuje samega sebe, navadno spoštuje tudi druge.

Spoštovanje zasluži, kdor dokonča, kar začne.

Zvečer smo pametni za minuli dan, nikoli pa nismo dovolj pametni za tistega, ki utegne priti jutri.

Kruh je najdražji.

Pamet se je podražila. To je dobro. Zdaj bomo vsaj gojili svojo.

Zdrava pamet potuje po sojenih poteh, genialnost nikoli. Zato množica ne brez razloga vidi v velikih možeh blazneže.

Kdor živi blizu volka, mora poslušati njegovo tuljenje.

Pot k sebi pelje okoli sveta.

Če je volja, se najdejo tudi načini.

Dvom je sokol z ostrimi kremplji.

Tragedija življenja ni toliko v tem, da ljudje trpijo, kot v tem, da grešijo.

Življenje naj ne bo roman, ki so nam ga dali, marveč roman, ki smo ga sami naredili.

Po očetovi smrti je ruski pisatelj Gorki živel pri dedu. Nekega večera ga je ded vprašal, če spi.

»Zelo me zebe«, je odgovoril deček.

»No, sinko moj,« je rekel ded, »dobro se pokrij, angelčki te bodo pa greli.«

Gorki se je zavil, čez nekaj časa pa je vstal in zamišljeno pogledal deda.

»Kaj je?«

»Dedek,« je rekel Gorki, »ali bi lahko namesto angeljčka dobil odejo?«

V ljubezni poznamo tri vrste žensk: take, s katerimi se poročimo, take, ki jih plačujemo, take ki jih ljubimo. To je prav lahko vedno ista ženska. Najprej ji plačujemo, potem jo ljubimo in slednjič se z njo poročimo.

Če bi tisti, ki me obrekujejo, natančno vedeli, kaj si o njih mislim, bi me še mnogo bolj obrekovali.

So ženske, pri katerih je nezvestoba edina vez, ki jih še veže na soproga.

Ko je Katarina Rohanska zvedela, da je Henrik IV. blazno zaljubljen vanjo, je dejala:

»Preveč uboga sem, da bi bila njegova žena in prepoštena, da bi mu bila ljubica.«

Sovjetski premier Hruščev je takole hvalil svojo koruzo:

»Koruzo je klobasa, ki raste na stebli.«

Alphonse Karr je med drugim trdil:

»Priateljstvo med dvema ženskama se prične in konča z zaroto proti tretji.«

Taine je nekoč med pogovorom o ljubezni dejal:

»Tri tedne se seznanjamo, tri mesece ljubimo, tri leta prepiramo, trideset let prenašamo, otroci pa začenjajo spet znova.«

Njegovo trdno prepričanje so omajali mehki fotelji.

Samo tisto, kar se ni nikoli zgodilo se tudi ne bo nikoli postaralo.

Vsa tragedija našega sveta je v tem, da hudobni živijo družno s pravičnimi.

DOGODEK V SLADKI VODI

Majhne ribice (plavajo): »Dogovorimo se, da se ne bomo žrle!«

Velika riba (strašno): odpre gobec in zredči njihove vrste.

MORALA (stoji v vrsti za ribje konzerve): tudi pri sporazumevanju imajo večji tehtnejše argumente.

PRAVA MERA

Lisica (modro): »Izvolimo medved!«

Volk (se mršči): »Nima smisla. Medved ni dovolj pameten.«

Lisica (svetuje): (Kar dober je. Ne bo preveč škodil.«

MORALA (gladi evidentirane kandidate): Lisica vedno ve, kaj bo najbolj prav.



Zdi se mi, draga moja, da bova morala začeti vse znova.